Rekenkamer Rotterdam



Mikken op gelijkspel

Onderzoek naar het Rotterdamse beleid voor stimuleren van sporten en bewegen

Bestuurlijke Nota

Inhoud

1 Conclusies en aanbevelingen 3

Hoofdconclusie: de sportdeelname neemt toe, maar het college slaagt er onvoldoende in om kwetsbare Rotterdammers meer te laten sporten en bewegen 5

Deelconclusies 8

Aanbevelingen 15

2 Bestuurlijke reactie college van B&W 18

3 Nawoord rekenkamer 21

Eindnoten 22

1 Conclusies en aanbevelingen

Aanleiding: Draagt sportbeleid bij aan meer sporten en bewegen?

In 2022 formuleerde het college van Rotterdam het kerndoel om de gemiddelde wekelijkse sportdeelname in vier jaar met 10% te verhogen, van 62% naar 68%.[1] Dit deed zij tegen een achtergrond waarin sportdeelname in Rotterdam onder druk stond, onder andere door terugloop in de coronaperiode.

Om te onderzoeken in hoeverre het gemeentelijke sportbeleid bijdraagt aan een hogere sport- en beweegdeelname onder Rotterdammers, startte de Rekenkamer Rotterdam in juni 2025 met dit onderzoek.

Sportbeleid: Wat doet de gemeente?

Sporten en bewegen is belangrijk. Het draagt bij aan de gezondheid en het heeft een sociale functie doordat het mensen met elkaar in contact brengt. De gemeente zet daarom in op het stimuleren van sporten en bewegen onder Rotterdammers. Het sportbeleid is op hoofdlijnen uitgewerkt in de 'Sportnota 2021+. Rotterdam Wereldse Sportstad'. Het beleid bevat 22 doelen, waaronder doelen gericht op het vergroten van sportdeelname van Rotterdammers in verschillende leeftijdsfasen. Zo streeft het college er naar de verschillen in sport- en beweegdeelname tussen diverse groepen Rotterdammers op te heffen. In diverse beleids- en uitvoeringsprogramma's is het beleid verder uitgewerkt.

De gemeente voert veel verschillende maatregelen uit om inwoners te stimuleren om te sporten en bewegen. Een belangrijk onderdeel hiervan is het investeren in sportvoorzieningen, waaronder sportaccommodaties en sportplekken in de openbare ruimte. Daarnaast worden sportaanbieders ondersteund en zijn er stimuleringsmaatregelen voor specifieke doelgroepen, zoals basisschoolkinderen. Ook biedt de gemeente financiële ondersteuning, bijvoorbeeld via korting op sporten met de Rotterdampas.

Bij het uitvoeren van deze maatregelen zijn veel verschillende organisaties binnen en buiten de gemeente betrokken. De afdeling Sport, Natuur en Recreatie is verantwoordelijk voor het sportbeleid. Zij maakt afspraken met drie belangrijke externe uitvoerders:

- Sportbedrijf Rotterdam: beheert sportaccommodaties, organiseert sport- en beweegactiviteiten en ondersteunt sportaanbieders bij het ontwikkelen van nieuw sportaanbod en het aanpassen en versterken van bestaand aanbod dat aansluit bij de behoeften en samenstelling van de wijken.
- Rotterdam Sportsupport: ondersteunt sportverenigingen, -stichtingen en andere betrokkenen bij het realiseren van vitale, veilige en toekomstbestendige sportverenigingen en het vergroten van duurzame sportdeelname. Daarnaast ondersteunt Rotterdam Sportsupport verenigingen bij het ontwikkelen van passend sportaanbod dat aansluit bij de behoeften van Rotterdammers.
- Stichting Rotterdam Topsport: zet zich in voor het versterken van het topsportklimaat in de stad en draagt daarnaast bij aan het stimuleren van sporten en bewegen onder Rotterdammers.

Daarnaast zijn binnen de gemeente andere beleidsvelden bezig met sport en bewegen. Zo zijn Stadsbeheer en Stadsontwikkeling verantwoordelijk voor verschillende sport- en beweegplekken in de openbare ruimte. Het onderwijsveld is betrokken bij onder meer schoolzwemmen, gymzalen en sporthallen. Ook vanuit welzijn en zorg worden activiteiten georganiseerd om inwoners te stimuleren om te bewegen.

Onderzoekvraag: Wat heeft de rekenkamer onderzocht?

De centrale vraag van het onderzoek luidt:

In hoeverre zijn het gemeentelijke aanbod van sport- en beweegvoorzieningen en het stimuleringsbeleid effectief bij het bevorderen van de sport- en beweegdeelname onder Rotterdammers?

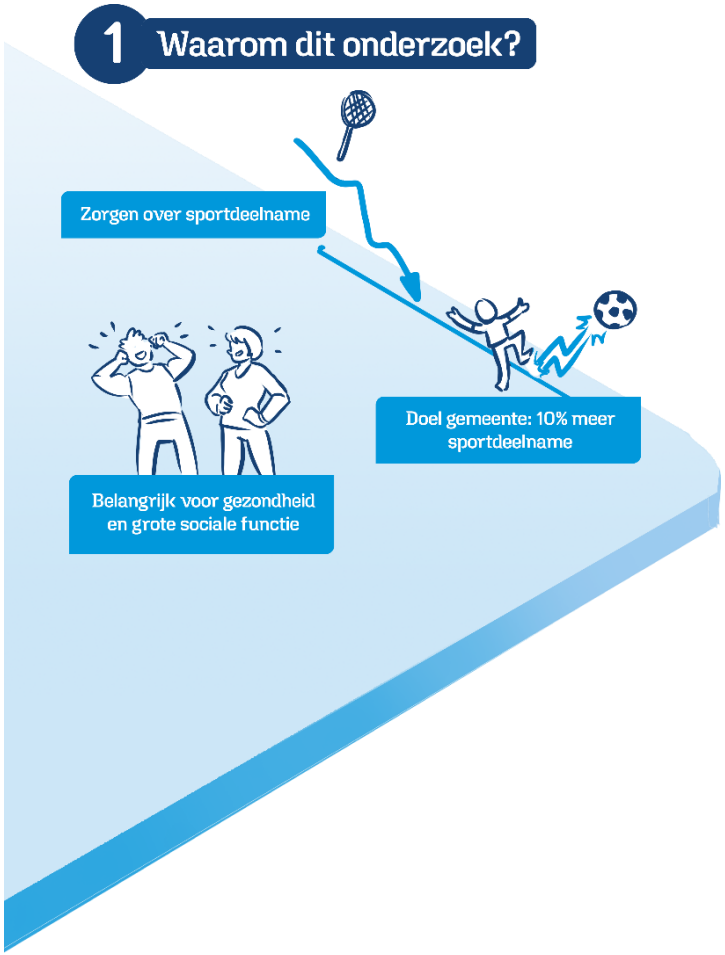

Werkwijze: Hoe voerde de rekenkamer het onderzoek uit?

De rekenkamer werkt volgens een vaste werkwijze. In de eerste fase onderzoekt de rekenkamer de feiten, vaak door ze te toetsen aan de normen voor het beleid. Die worden vastgelegd in de nota van bevindingen, die in een apart rapport wordt aangeboden. Via de afbeelding hieronder kunt u de nota van bevindingen op onze website vinden. In dit bestuurlijk rapport staan de conclusies en aanbevelingen die op basis van de nota van bevindingen worden getrokken.

Dit onderzoek is uitgevoerd in de periode van juni 2025 tot en met april 2026. De rekenkamer heeft daarbij verdiepend onderzoek gedaan in drie gebieden in Rotterdam: Delfshaven, Hillegersberg-Schiebroek en Hoogvliet.

Het onderzoek is onder andere gebaseerd op gesprekken met organisaties, inwoners en professionals in deze gebieden, observaties en analyses van diverse databestanden. Een uitgebreide toelichting op de onderzoeksmethoden en de gehanteerde normen is opgenomen in de onderzoeksverantwoording (hoofdstuk 5) van de nota van bevindingen.

Klik hier voor de nota van bevindingen.

Belangrijke begrippen

Een belangrijk begrip in dit onderzoek is ***sport- en beweegaanbod***: dit is het geheel aan beschikbare sport- en beweegvoorzieningen en alle activiteiten die door sport- en beweegaanbieders worden georganiseerd.

Als wordt gesproken over ***sport- en beweegvoorzieningen*** worden sportvoorzieningen bij sportaccommodaties (bijvoorbeeld het tennisveld van een tennisvereniging) en sport- en beweegplekken in de openbare ruimte bedoeld (bijvoorbeeld fitness- en calisthenicsvoorzieningen en faciliteiten voor Urban Sports en skaters).

Een ander belangrijk begrip is ***stimuleringsmaatregelen.*** Dit zijn activiteiten of interventies die gericht zijn op het bevorderen van sportdeelname, bijvoorbeeld bij specifieke doelgroepen.

Sport- en beweegaanbieders zijn organisaties die sport- en beweegactiviteiten aanbieden, zoals sportverenigingen, commerciële aanbieders, welzijnsorganisaties en zorgorganisaties.

Binnen het sport- en beweegaanbod onderscheidt de rekenkamer ***georganiseerd*** en ***alternatief aanbod.*** Bij georganiseerd aanbod gaat het om sporten en bewegen bij een club of vereniging, vaak via een abonnement of vaste contributie en vaste planning. Alternatief aanbod is laagdrempeliger, informeler, flexibeler en zonder vast abonnement of contributie.

Ten slotte worden onder ***kwetsbare Rotterdammers*** inwoners verstaan die door uiteenlopende omstandigheden in een kwetsbare positie verkeren en daardoor belemmeringen kunnen ervaren om deel te nemen aan sport en bewegen. Deze kwetsbaarheid kan bijvoorbeeld samenhangen met gezondheidsachterstanden, een lage sociaaleconomische positie, hogere leeftijd of eenzaamheid.

Hoofdconclusie: de sportdeelname neemt toe, maar het college slaagt er onvoldoende in om kwetsbare Rotterdammers meer te laten sporten en bewegen

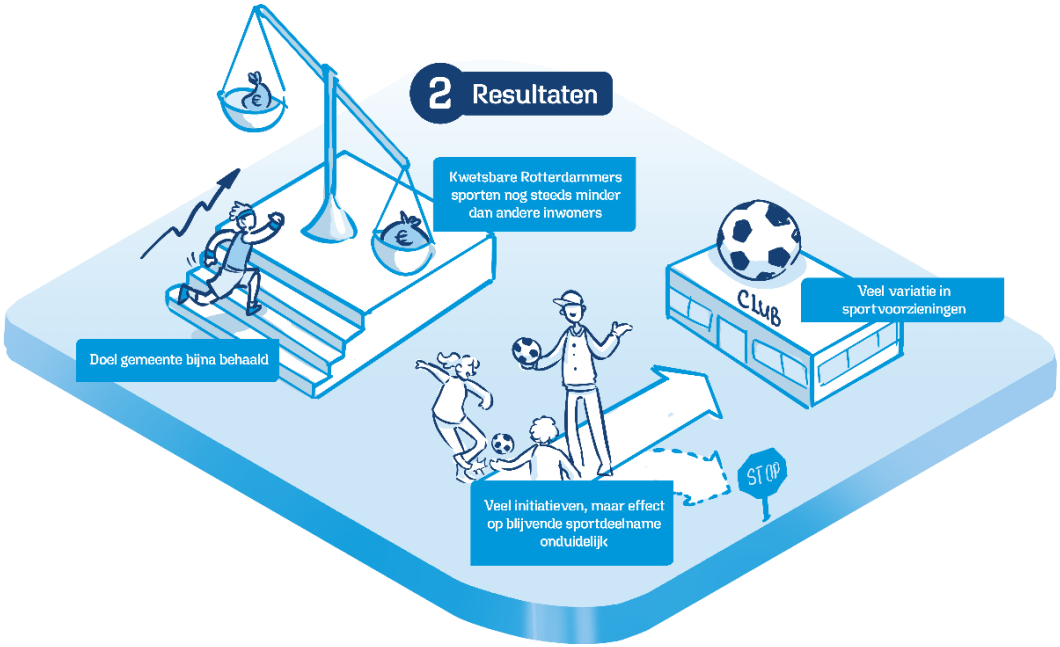

Steeds meer Rotterdammers zijn de afgelopen jaren gaan sporten en bewegen. Na een sterke daling tijdens de coronajaren is de sportdeelname weer terug op het niveau van voor de coronacrisis. In april 2025 sportte 67% van de Rotterdammers wekelijks. Daarmee is de door het college gewenste stijging naar 68% bijna bereikt. Uit deze ontwikkeling kan echter niet worden geconcludeerd dat de stijging ook daadwerkelijk het gevolg is van het beleid van het college.

Rotterdammers sporten inmiddels vaker dan Nederlanders gemiddeld (64%). Vooral sporten en bewegen buiten traditionele sportclubs en -verenigingen is sterk gegroeid. Deze vorm van sporten en bewegen is in Rotterdam populairder dan in Nederland als geheel.

Toch geldt deze positieve ontwikkeling niet voor alle Rotterdammers. Onder laagopgeleiden – een deel van de bredere groep kwetsbare Rotterdammers – ligt de sportdeelname bijvoorbeeld aanzienlijk lager dan onder hoogopgeleiden: 51% tegenover 80%. Ook de sportdeelname onder 65-plussers ligt aanzienlijk lager dan onder andere leeftijdsgroepen. Uit cijfers blijkt dat deze verschillen structureel zijn. Het lukt het college dus nog niet om de achterstand in sportdeelname van kwetsbare Rotterdammers te verkleinen. De doelstelling om de verschillen in sport- en beweegdeelname tussen diverse groepen Rotterdammers op te heffen is daarmee niet dichterbij gekomen.

Hiervoor zijn verschillende verklaringen. Allereerst sluit het gemeentelijke stimuleringsbeleid nog onvoldoende aan bij de behoeften en interesses van kwetsbare Rotterdammers. Het beleid is sterk gericht op deelname aan of doorstroming naar regulier sportaanbod, zoals sportscholen en sportverenigingen. Dit aanbod is voor een deel van de doelgroep niet haalbaar of passend.



Bovendien kampen meerdere aanbieders in de stad met wachtlijsten, waardoor het reguliere sportaanbod niet voor iedereen direct toegankelijk is. Juist voor kwetsbare Rotterdammers is daarom een alternatief aanbod in de eigen wijk nodig: laagdrempelig en meer informeel sporten en bewegen buiten het reguliere aanbod van sportverenigingen en sportscholen. Sporten en bewegen in de openbare ruimte is hiervan een belangrijk voorbeeld: dit is dichtbij, vaak gratis en kent weinig drempels om mee te doen.

Uit eigen onderzoek van de rekenkamer blijkt dat juist in sociaaleconomisch kwetsbare wijken dit aanbod beperkt is. Daarnaast richt de gemeentelijke sportstimulering zich vooral op basisschoolleerlingen en nauwelijks op pubers en kwetsbare volwassenen. Deze groepen krijgen daardoor relatief weinig aandacht. Ook heeft de gemeente onvoldoende inzicht in de doeltreffendheid en doelmatigheid van de verschillende stimuleringsactiviteiten.

De hoofdconclusie is gebaseerd op de volgende **vier deelconclusies.**

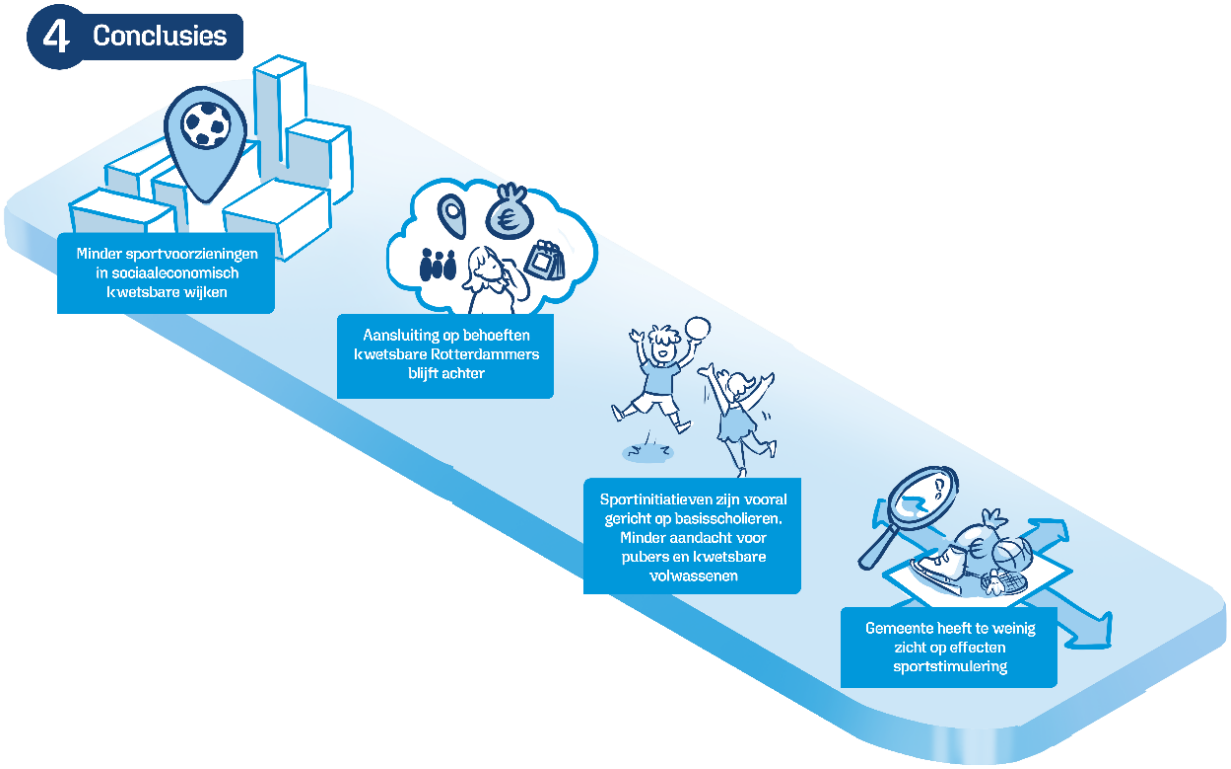

Deelconclusies

Deelconclusie 1: Het Rotterdamse aanbod van sport- en beweegvoorzieningen is gevarieerd, maar blijft in sociaaleconomisch kwetsbare wijken achter

Rotterdam als geheel beschikt over een gevarieerd aanbod van sport- en beweegvoorzieningen. In Rotterdam zijn voorzieningen voor 48 soorten sporten te vinden bij sportaccommodaties. Veel voorkomende indoorsportvoorzieningen zijn een brede categorie zaalsporten (37% van de indoorvoorzieningen), fitness (15%), bowlen (10%) en zwemmen (10%). Veel voorkomende sporten met outdoor sportvoorzieningen zijn tennis (31%), voetbal (25%) en hockey (6%). De dichtheid en nabijheid van sportaccommodaties in Rotterdam zijn gemiddeld vergelijkbaar met die van de G4-gemeenten. Daarnaast zijn er voor 16 soorten sporten voorzieningen in de openbare ruimte. Voorzieningen voor voetbal, basketbal en tafeltennis komen het meeste voor.

Hoe lager het gemiddelde inkomen in een wijk, hoe minder sport- en beweegvoorzieningen. In sociaaleconomisch kwetsbare gebieden zijn minder sportaccommodaties en sport- en beweegplekken in de openbare ruimte. De rekenkamer onderzocht dit voor drie gebieden: Delfshaven, Hillegersberg-Schiebroek en Hoogvliet. De sociaaleconomische verschillen zijn niet alleen zichtbaar tussen de onderzochte gebieden, maar ook binnen de kleinere wijken in deze gebieden. Hoe lager het gemiddelde inkomen in een wijk, hoe minder sportaccommodaties en openbare sport- en beweegplekken er per inwoner beschikbaar zijn.

Met name in Schiebroek (Hillegersberg-Schiebroek) en in Spangen en het Nieuwe Westen (Delfshaven) is de dichtheid aan openbare sport- en beweegplekken laag. In deze wijken ligt het aantal openbare sportplekken op minder dan 5,6 per 10.000 inwoners (Figuur 1). Dat is lager dan de 7 openbare sportplekken per 10.000 inwoners die volgens de gemeentelijke norm voor nieuwe gebiedsontwikkeling als wenselijk wordt beschouwd.

Figuur 1: Dichtheid van sport- en beweegplekken in de openbare ruimte, per wijk

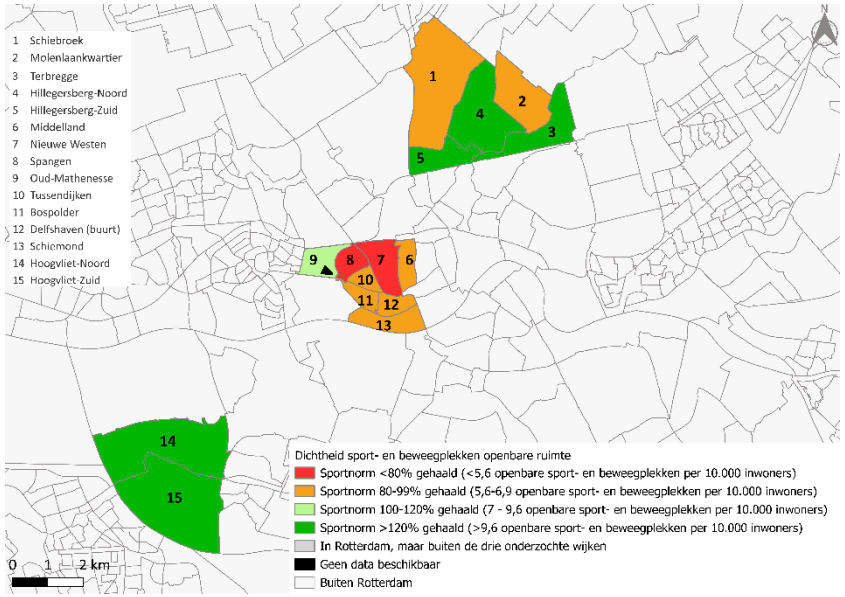

Ook geldt dat inwoners in wijken met een lager gemiddeld inkomen minder sportaccommodaties in hun wijk hebben. De wijken in de drie gebieden met een lager inkomen hebben gemiddeld minder sport- en beweegvoorzieningen.

Verder ervaren inwoners van wijken met een lager gemiddeld inkomen het aanbod van sportaccommodaties ook minder vaak als voldoende. Dit geldt zowel voor het aanbod van binnensportvoorzieningen als voor het aanbod aan sportvelden.

Het beperktere aanbod van sport- en beweegvoorzieningen in kwetsbare wijken is in strijd met de gemeentelijke doelstelling om verschillen tussen groepen Rotterdammers tegen te gaan. Daarnaast

kan het ook bestaande sociaaleconomische gezondheidsverschillen verder vergroten. Inwoners met een lage sociaaleconomische positie sporten en bewegen gemiddeld minder, ervaren hun gezondheid minder vaak als goed en hebben een kortere (gezonde) levensverwachting. Juist voor deze groep zijn betaalbaarheid en nabijheid belangrijke voorwaarden om te sporten en bewegen.[2] Openbare sport- en beweegplekken bieden hiervoor een laagdrempelige mogelijkheid, omdat ze dichtbij en vaak gratis te gebruiken zijn. Vooral kinderen en jongeren in sociaaleconomisch kwetsbare wijken kunnen hiervan profiteren.

De kwaliteit van de Rotterdamse sport- en beweegplekken in de openbare ruimte staat ook onder druk. Gemeentelijke gegevens laten zien dat het aandeel verouderde sport- en speeltoestellen in de afgelopen jaren is toegenomen en dat een steeds groter deel van de voorzieningen dringend aan reparatie toe is (Figuur 2). Toestellen die ouder zijn dan de maximale levensduur zijn immers kwalitatief niet goed genoeg om te gebruiken. Observaties en interviews met inwoners en professionals bevestigen dit beeld (Figuur 3).

Figuur 2: Leeftijd van sport- en speeltoestellen in 2017 en 2022. De maximale levensduur van deze toestellen is gemiddeld 15 jaar.

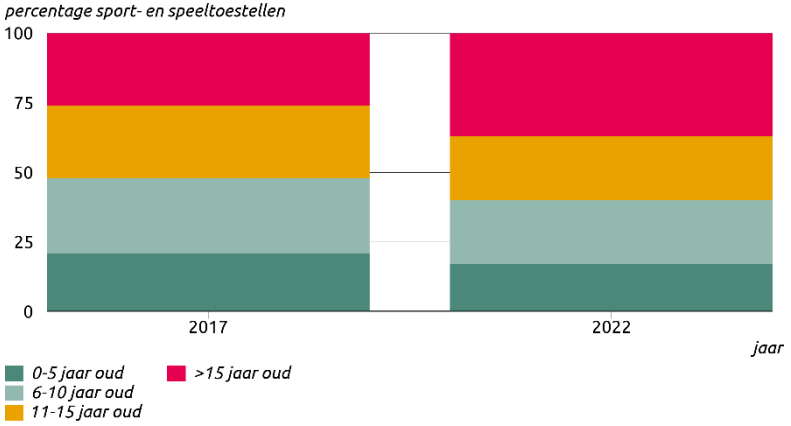

Figuur 3: Illustratie van slecht ingerichte sport- en beweegplek in de openbare ruimte



Voor het bieden van voldoende en kwalitatief goede sport- en beweegplekken in de openbare ruimte treden twee knelpunten op: gebrek aan ruimte en onvoldoende coördinatie tussen afdelingen. Een belangrijk knelpunt is de druk op de beschikbare ruimte. Uit interviews met beleidsmakers blijkt dat het een uitdaging is om ruimte voor sport en bewegen te creëren. De gemeente heeft wel referentiewaarden voor sportvoorzieningen, maar deze worden alleen toegepast bij *nieuwe* gebiedsontwikkelingen en niet in bestaand gebied. Dit terwijl het gros van de Rotterdammers in bestaand gebied woont. Een ander knelpunt is dat verschillende gemeentelijke afdelingen verantwoordelijk zijn voor het onderhoud van bestaande sport- en beweegplekken en het realiseren van nieuwe plekken. Zij werken daarbij vanuit verschillende kaders dan de afdeling Sport, met eigen doelstellingen, budgetten en planningen. Deze knelpunten spelen in Rotterdam als geheel. Ze vormen dus geen specifieke verklaring voor het achterblijvende aanbod in sociaaleconomisch kwetsbare wijken, maar zijn wel relevant voor de beschikbaarheid en kwaliteit van sport- en beweegplekken in Rotterdam.

Deelconclusie 2: De gemeentelijke sportstimulering sluit nog onvoldoende aan bij de behoeften van kwetsbare Rotterdammers

Om inzicht te krijgen in de ervaringen en behoeften van Rotterdammers en in de aansluiting van het lokale sport- en beweegaanbod daarop, heeft de rekenkamer verdiepend onderzoek uitgevoerd in Delfshaven, Hoogvliet en Hillegersberg-Schiebroek. De rekenkamer sprak met betrokken organisaties, sport- en beweegaanbieders en professionals. Ook bezocht zij verschillende activiteiten voor specifiek jongeren en ouderen, waaronder beweegactiviteiten en andere typen activiteiten. De rekenkamer observeerde deze activiteiten en sprak met deelnemers over hun beweeggedrag en -motieven, het aanbod in de buurt en hun ervaringen en behoeften.

De gemeente zet verschillende interventies in om sporten en bewegen te stimuleren. Positief is dat Sportregie, onderdeel van Sportbedrijf Rotterdam, sportaanbieders helpt met creëren van aanbod voor specifieke doelgroepen. Op gebiedsniveau bieden sportregisseurs begeleiding aan (commerciële) sportaanbieders. Het Sportbedrijf doet hiervoor onderzoek naar de behoeften en interesses van inwoners op het gebied van sporten en bewegen. Op basis van deze inzichten ondersteunt en adviseert zij sport- en beweegaanbieders bij het ontwikkelen en verbeteren van hun aanbod. Zo bleek dat in de drie onderzochte gebieden jaarlijks zes tot acht sportaanbieders nieuwe sportactiviteiten hebben ontwikkeld of hun activiteiten hebben aangepast. Uit het rekenkameronderzoek blijkt dat aanbieders deze ondersteuning waarderen. Ook positief is dat de gemeente (via het Sportbedrijf en Sportsupport) diverse interventies voor Rotterdammers van verschillende leeftijden en levensfasen langdurig inzet. De rekenkamer telde alleen al 18 sportinterventies voor de verschillende leeftijdsgroepen. Ook worden breed ingezet op organisaties die sporten en bewegen stimuleren.

Toch is de aanpak van Sportregie nog te veel aanbodgericht in plaats van vraaggericht en richt deze zich nog onvoldoende op het wegnemen van belemmeringen om te sporten en bewegen. Op basis van gegevens over de achterblijvende sportdeelname worden aanbieders gevraagd om sport- en beweegaanbod voor specifieke doelgroepen te ontwikkelen. Sportaanbieders vinden deze werkwijze niet altijd effectief, omdat het aanbod in de praktijk niet altijd goed aansluit bij de behoeften en wensen van de doelgroep. Zoals een aanbieder aangeeft: *"Het Sportbedrijf kijkt naar de cijfers en ziet dan dat participatie onder bepaalde meiden laag is. Dan gaan ze ervan uit dat dat komt door een gebrek aan aanbod. Ik denk dat aanbod ontbreekt, omdat er geen vraag naar is."* Ook worden andere belemmeringen voor sporten en bewegen niet altijd weggenomen. Dit sluit aan bij de literatuur: meer aanbod leidt niet automatisch tot meer sportdeelname of kleinere verschillen in sportdeelname. Ook individuele barrières (zoals lichamelijke klachten of een slechte gezondheid), sociale barrières (zoals niet iemand hebben om méé te sporten) en sociaaleconomische barrières (zoals armoede) spelen een belangrijke rol.[3] Pas als – naast een gebrek aan passend aanbod – ook deze andere barrières aangepakt worden, is de kans dat iemand gaat sporten en bewegen het grootst.

Om kwetsbare Rotterdammers aan het sporten en bewegen te krijgen en te houden, is het daarom belangrijk om deze barrières weg te nemen. Uit interviews met kwetsbare volwassenen blijkt dat zij daarbij soms extra begeleiding nodig hebben. Dit geldt zeker ook voor jongeren. De jongeren in het onderzoek nemen relatief weinig deel aan regulier sportaanbod en sporten

vooral informeel in de openbare ruimte. Volgens geïnterviewden zijn vaste begeleiders en laagdrempelig aanbod in de wijk belangrijk om jongeren te bereiken en hen blijvend te laten sporten en bewegen. Dit kan door sleutelfiguren in een buurt zichtbaar aanwezig te laten zijn, informatie op te halen over de wensen en behoeften en hier dan activiteiten op maat voor te organiseren. Deze bevindingen sluiten aan bij wetenschappelijke literatuur over gedragsverandering. Daaruit blijkt dat mensen verschillende fasen doorlopen voordat nieuw gezondheidsgedrag een gewoonte wordt. Langdurige begeleiding, continuïteit en laagdrempelig aanbod zijn vaak belangrijk om mensen te helpen sporten en bewegen vol te houden.[4]

De portemonnee is in Rotterdam vaak een belemmering om te sporten en bewegen. Rotterdammers geven in vragenlijstonderzoek vaker dan gemiddeld in Nederland aan dat de financiële kosten een belemmering vormen voor sportdeelname. Dit beeld komt ook sterk naar voren uit interviews met inwoners, sportaanbieders, sleutelfiguren en professionals. Zo is een duur abonnement voor veel kwetsbare inwoners niet haalbaar. Eén van de respondenten illustreert dit: *"Als je niet zoveel inkomen hebt, dan houdt geld je tegen. Ik ben speciaal van zorgverzekering veranderd om de bijdrage voor deelname aan beweegactiviteiten. Daarmee kan ik meedoen aan activiteiten. Fitness in het gezondheidscentrum kost 35 euro per maand. Dat is te duur om te blijven doen."* Er is daarom behoefte aan activiteiten waaraan zij per keer kunnen deelnemen, gratis of tegen een kleine vergoeding.

Ook sociale en praktische factoren kunnen deelname aan sport en bewegen belemmeren. Voor inwoners zonder auto kan de afstand tot het sportaanbod een extra drempel zijn, zeker als zij geen geld hebben voor een fiets of openbaar vervoer of vanwege fysieke beperkingen minder mobiel zijn. Zo geeft een jongere in Schiebroek aan: *"Je moet wel 40 minuten lopen"*, en daarom vindt deze jongere het reguliere sportaanbod te ver weg. Verder is voor jongeren een gebrek aan betrokkenheid van ouders bij verenigingssport een belangrijke drempel. Deelname aan verenigingssport vraagt bijvoorbeeld dat ouders kinderen naar trainingen brengen en hen ondersteunen bij activiteiten. Voor ouderen zijn niet alleen het bewegen zelf, maar ook de sociale contacten die tijdens een activiteit ontstaan van belang. Zij willen na afloop van een tijdelijke interventie daarom vaak samen met de groep blijven sporten en bewegen. Als passend vervolgaanbod ontbreekt, is dit echter niet altijd mogelijk.

Gemeentelijke aanpak is sterk gericht op doorstroming naar regulier sport- en beweegaanbod, terwijl dit voor een deel van de inwoners geen reëel perspectief is. Voor een deel van de inwoners is structurele deelname aan laagdrempelige initiatieven – zonder dat zij doorstromen naar regulier aanbod – al een belangrijk resultaat. In de praktijk blijkt namelijk dat de afstand tot commerciële sportaanbieders of sportverenigingen door deze inwoners als groot wordt ervaren. Dit sluit ook aan bij het advies *´Niemand aan de zijlijn´* van de Nederlandse Sportraad en de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving.[5] De adviesraden concluderen dat voor een deel van de doelgroep eerst aandacht nodig is voor ontmoeting en meedoen, voordat structurele sportdeelname haalbaar is.

Kansrijke initiatieven uit de wijk kunnen helpen om beter aan te sluiten bij de doelgroep, maar deze initiatieven krijgen nog te weinig aandacht in het gemeentelijke sportbeleid. In het onderzoek heeft de rekenkamer verschillende positieve voorbeelden van dergelijke kansrijke initiatieven aangetroffen. Bij deze initiatieven sluit het aanbod beter aan bij de doelgroep, mede doordat zij gebruikmaken van informele netwerken en laagdrempelig aanbod. Zo organiseren buurtsportcoaches – vaak sleutelfiguren in een wijk – voetbaltoernooien op pleinen en beweegactiviteiten in buurthuizen voor inwoners die doorgaans niet sporten. Ook is in Delfshaven een gymgroep voor vrouwen opgezet die anders nooit sporten. In Hoogvliet kunnen deelnemers flexibel deelnemen voor een laag bedrag aan een laagdrempelige, informele beweegactiviteit.

De continuïteit van dit alternatieve sport- en beweegaanbod is echter niet altijd gewaarborgd. Kleinschalige initiatieven zijn soms afhankelijk van één of enkele sleutelfiguren of tijdelijk van aard. Zo geven veel ouderen aan te stoppen met sporten en bewegen wanneer een interventie vanuit het welzijnsdomein wordt beëindigd, omdat passend vervolgaanbod ontbreekt. Een structurele inbedding van deze initiatieven in het gemeentelijke sportbeleid is daarom noodzakelijk. Dit vraagt om goede samenwerking binnen de gemeentelijke organisatie en met organisaties op het gebied van welzijn, zorg en

onderwijs. Deze samenwerking verloopt echter nog niet altijd goed. Verschillende afdelingen en organisaties hanteren eigen werkwijzen en financieringsstromen, waardoor kansen om sport en bewegen gezamenlijk te stimuleren niet altijd worden benut. Ook signaleert de rekenkamer dat verschillende initiatieven elkaar soms in de weg zitten. Zo worden door verschillende organisaties pleinactiviteiten op korte afstand van elkaar georganiseerd voor dezelfde doelgroep.

Deelconclusie 3: De gemeente investeert veel in sportstimulering voor basisschoolkinderen, maar de inzet voor pubers en kwetsbare volwassenen blijft daarbij achter

De gemeente zet stevig in op basisschoolkinderen. Er zijn voor basisschoolleerlingen meerdere interventies. De drie interventies met de grootste financiële omvang zijn Schoolsport010, Schoolsportvereniging (SSV) en Opjouwplein. Aan deze drie interventies wordt gezamenlijk zo'n € 2,57 miljoen toegekend. Hiermee worden jaarlijks veel kinderen bereikt. Ongeveer 30.000 kinderen nemen jaarlijks deel aan clinics van Schoolsport010; bij Opjouwplein zijn er tenminste 38.000 deelnames aan activiteiten en ruim 4.000 kinderen sporten via de Schoolsportverening.

Inzet op sporten en bewegen in de basisschoolperiode is belangrijk: vertrouwd raken met sport en bewegen op jonge leeftijd is een van de bepalendste factoren om later te sporten als volwassene. De jeugd is daarmee een '*window of opportunity*' om een sportieve generatie Rotterdammers te creëren en in te zetten op preventie. Volgens een recent rapport van de Raad van Volksgezondheid en Samenleving en de Nederlandse Sportraad[6] verdient de jeugd daarom prioriteit in sportbeleid. Het is bovendien positief dat deze drie interventies vooral via scholen en in de openbare ruimte in de buurt worden aangeboden. Hierdoor kunnen kinderen worden bereikt op een plek waar zij al komen en wordt de drempel om aan de interventies deel te nemen beperkt. Dit kan in het bijzonder bijdragen aan het bereiken van kinderen voor wie deelname aan regulier sporten niet vanzelfsprekend is.

De inzet voor pubers is echter duidelijk beperkter. Binnen de gemeentelijke sportstimuleringsinterventies is alleen de interventie 'Swapgym' specifiek op deze leeftijdsgroep gericht. Deze interventie bereikt jaarlijks zo'n 1.600 deelnemers en kost de gemeente circa € 284.000 per jaar. Daarmee is de specifieke inzet voor pubers aanzienlijk kleiner dan de inzet voor basisschoolkinderen. Dit is relevant, omdat ook de puberteit een belangrijke periode is voor de ontwikkeling van sport- en beweeggedrag. In deze levensfase veranderen sociale contacten, vrijetijdsbesteding en de binding met sportverenigingen. Tegelijkertijd is voldoende sporten en bewegen juist voor pubers belangrijk. Volgens de landelijk beweegnorm zouden pubers dagelijks minstens een uur matig tot intensief moeten bewegen en ten minste driemaal per week spier- en botversterkende activiteiten moeten doen. In de praktijk blijft structureel sporten en bewegen bij deze groep nogal eens achter. In 2023 voldeed in Rotterdam slechts 12,9% van de pubers aan het criterium van dagelijks minimaal een uur bewegen, tegenover 15,1% landelijk.

De gemeentelijke inzet voor en het bereik van kwetsbare volwassenen is beperkt. Via de interventies Beweegcoach en Beweegplus worden jaarlijks zo'n 500 Rotterdamse volwassenen bereikt. Het bereik van de Regisseur Bewegen en Gezondheid is niet bekend. Voor deze interventies en inzet is jaarlijks zo'n € 728.000 beschikbaar. Het bereik en de gemeentelijke inzet zijn daarmee relatief beperkt in verhouding tot de grote groep volwassenen met een afstand tot sporten en bewegen, zeker wanneer deze worden afgezet tegen het bereik en de kosten bij basisschoolkinderen en pubers.

De beperkte inzet voor kwetsbare volwassenen komt ook terug in de financiële ondersteuning van sportdeelname. Voor volwassenen is de financiële ondersteuning van sportdeelname veel beperkter van omvang dan voor kinderen. Het Rotterdams Sportfonds voor volwassenen, dat in 2025 is gestart, is bedoeld voor ongeveer 300 Rotterdammers per jaar. Per persoon is maximaal € 250 beschikbaar, wat neerkomt op een maximaal jaarlijks budget van € 75.000. In verhouding tot de omvang van de groep volwassenen die moeite heeft om voldoende te sporten en bewegen, is het bereik van het Sportfonds beperkt. Dit staat in contrast met de eerdergenoemde gemeentelijke inzet op het stimuleren van sport en bewegen onder kwetsbare volwassenen. Daarmee zet de gemeente relatief veel middelen in op maatregelen met een beperkt bereik, terwijl voor directe financiële ondersteuning van volwassenen relatief weinig

middelen beschikbaar zijn.

De afgelopen jaren is via het Jeugdfonds Sport en Cultuur jaarlijks wel een omvangrijke groep kinderen bereikt. In 2025 ging het om 6.897 kinderen die via het fonds zijn gaan sporten. Gemiddeld werd per kind € 245 vergoed. Op basis van het aantal aanvragen voor sport is in 2025 naar schatting € 1,6 miljoen aan sport besteed. Vanaf 1 maart 2026 is deze ondersteuning overgegaan naar de Rotterdampas. De regeling levert daarmee een substantiële bijdrage aan het wegnemen van financiële drempels voor sportdeelname van kinderen uit huishoudens met een laag inkomen. Wel valt op dat het gebruik van de regeling in Rotterdam lager is dan in Amsterdam: 51 tegenover 69 ondersteunde kinderen per 10.000 kinderen

Voor alle leeftijdsgroepen is er ondersteuning voor mensen met een beperking. Jaarlijks worden ongeveer 1.000 mensen met een beperking via SportMEE ondersteund bij het vinden van een passende sport- of beweegactiviteit. Deze groep bestaat zowel uit kinderen als volwassenen.

Deelconclusie 4: De gemeente heeft beperkt inzicht in de doeltreffendheid en doelmatigheid van de sport- en beweeginterventies

De gemeente voert verschillende stimuleringsinterventies uit met verschillende doelen. Zo zijn interventies voor de doelgroep vroege jeugd vooral gericht op deelname aan en kennismaking met sport en het ontwikkelen van een positieve houding ten aanzien van sport en bewegen. Bij volwassenen ligt de focus, afhankelijk van het type interventie, vooral op informeren en doorverwijzen naar regulier sport- en beweegaanbod. Het bereik van deze interventies is meestal niet groot genoeg om op zichzelf tot een stijging van het percentage sportende Rotterdammers te leiden. De meerwaarde van de interventies ligt vooral in het bereiken van specifieke groepen, het laten kennismaken met sport en bewegen en het stimuleren van duurzame deelname. Duurzame deelname kan daarbij ook plaatsvinden zonder doorstroom naar regulier sportaanbod.

Om de doeltreffendheid en doelmatigheid van interventies te kunnen beoordelen, is het van belang om per interventie inzicht te hebben in de mate waarin de doelen worden bereikt en in de verhouding tussen de ingezette middelen en de bereikte resultaten. Dit geldt zowel voor de interventies die zijn gericht op sportstimulering als financiële ondersteuning in de kosten via de Rotterdampas en het Sportfonds.

Van de meerderheid van de interventies heeft de gemeente echter niet in beeld in hoeverre de doelen worden bereikt en of de bereikte resultaten opwegen tegen de kosten. Dit geldt zowel voor de interventies gericht op specifieke doelgroepen, zoals basisschoolkinderen of kwetsbare volwassenen met een afstand tot sport en bewegen, als voor interventies die zijn gericht op organisaties, zoals sport- en beweegaanbieders.

Het gebrek aan inzicht in de doeltreffendheid verschilt per type interventie. Bij interventies die zijn gericht op specifieke doelgroepen is het bereik vaak bekend, maar is het inzicht in de effecten wisselend. Van drie doelgroepspecifieke stimuleringsactiviteiten is op basis van onderzoek bekend dat deze bijdragen aan het stimuleren van sport en bewegen en soms ook aan doorstroom naar regulier sportaanbod. Bij één maatregel zijn positieve resultaten gevonden voor specifieke groepen, maar is over de gehele groep deelnemers geen duidelijk effect zichtbaar. Van andere maatregelen heeft de gemeente vooralsnog geen inzicht in de effecten. Ook is niet altijd bekend in hoeverre deelnemers na deelname aan een interventie structureel blijven sporten en bewegen.

Ook bij interventies die zich richten op organisaties, zoals sport- en beweegaanbieders, is onvoldoende bekend wat deze inzet oplevert en of deze doelmatig is. Zo zijn de doeltreffendheid en doelmatigheid van de aanpak van Sportregie onduidelijk. Sportregie brengt via onderzoek specifieke sportbehoeften van doelgroepen, zoals gepensioneerden en inwoners met een specifieke culturele achtergrond, in kaart. Vervolgens worden sportaanbieders ondersteund bij het organiseren van activiteiten voor deze doelgroepen, zodat het sport- en beweegaanbod beter aansluit bij hun behoeften. Hoewel uit onderzoek van Sportbedrijf Rotterdam blijkt dat aanbieders de ondersteuning waarderen, is niet in beeld in hoeverre de inzet van Sportregie daadwerkelijk bijdraagt aan meer sporten en bewegen onder Rotterdammers. Sportregie houdt wel cijfers bij over het aantal aanbieders dat een activiteit aanbiedt, maar het aantal deelnemers aan de activiteiten is niet bekend. Ook is niet duidelijk hoe

duurzaam deze activiteiten zijn. Het is daarom onduidelijk of deze wijze van stimulering in verhouding staat tot de kosten.

Een vergelijkbaar gebrek aan inzicht is zichtbaar bij pleinactiviteiten. De deelname aan deze activiteiten wordt meestal geregistreerd, maar de effecten zijn onvoldoende in beeld. Van het initiatief Opjouwplein is wel bekend dat veel kinderen deelnemen: in 2025 waren er tenminste 38.000 deelnames. Wie deelnemen en het effect op het sportgedrag is niet in beeld. Voor de pleinprogrammering vanuit welzijnsorganisaties is zowel het bereik als effect niet in zicht. De rekenkamer heeft verschillende activiteiten van welzijnsorganisaties bezocht en zag daarbij dat inwoners uit kwetsbare groepen deelnamen. Hoewel de effecten dus niet in zicht zijn, lijken deze activiteiten op laagdrempelige en efficiënte wijze kinderen te kunnen bereiken die niet sporten bij een vereniging.

Aanbevelingen

De rekenkamer ziet vier kansen om de verschillen in sport- en beweegdeelname te verkleinen en heeft daarvoor vijf aanbevelingen geformuleerd. Deze sluiten aan bij de knelpunten die eerder zijn beschreven én bij wat al goed gaat. Rotterdam heeft namelijk een divers aanbod aan sportvoorzieningen en werkt op wijkniveau al samen met sportaanbieders en andere organisaties. Ook ondersteunt de gemeente langdurig verschillende sport- en beweeginitiatieven.

Bij de genoemde kansen past wel een belangrijke kanttekening. Uit de literatuur blijkt namelijk dat het lastig is om mensen met een afstand tot sport en bewegen structureel aan het sporten te krijgen.[7] De vier kansen moeten daarom vooral worden gezien als mogelijkheden om de verschillen in sport- en beweegdeelname te verkleinen.

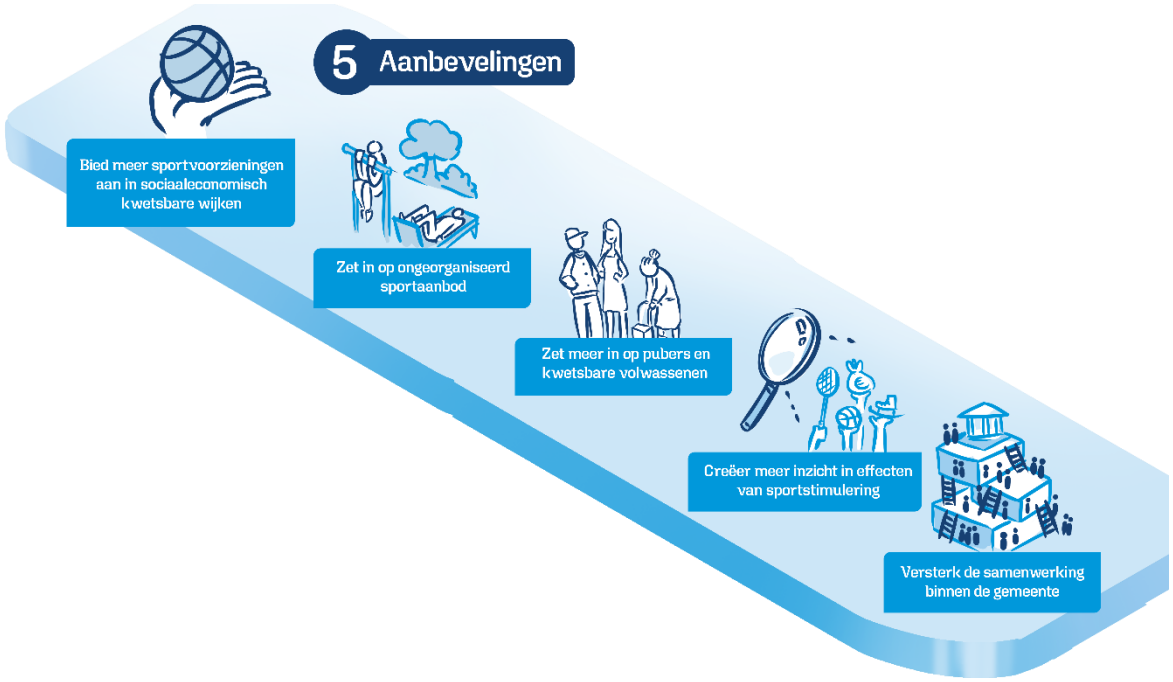

De eerste kans: meer en betere sport- en beweegvoorzieningen in kwetsbare wijken

In kwetsbare wijken is zowel het aantal sportaccommodaties als het aantal sport- en beweegplekken in de openbare ruimte per inwoner relatief laag. Analyses van de rekenkamer in Delfshaven, Hoogvliet en Hillegersberg-Schiebroek laten zien dat het aanbod lager is naarmate een wijk kwetsbaarder is. Ook zijn inwoners in deze wijken minder tevreden over het aanbod van sport- en beweegvoorzieningen. Tegelijkertijd staat de fysieke kwaliteit van openbare sport- en beweegplekken in Rotterdam als geheel onder druk door veroudering en achterstallig onderhoud. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om sporttoestellen, veldjes en andere openbare sportfaciliteiten. Juist voor kwetsbare kinderen en jongeren zijn deze laagdrempelige plekken van belang. Een eerder Rotterdams onderzoek naar nieuwe sport- en beweegplekken in de openbare ruimte laat bovendien zien dat deze mogelijk vooral voor kinderen uit sociaaleconomisch kwetsbare gezinnen kunnen bijdragen aan meer bewegen.

Aanbeveling 1: Stuur op ten minste evenveel aanbod van sport- en beweegvoorzieningen in sociaaleconomisch kwetsbare gebieden als in meer welgestelde gebieden

Dit is nodig om te voorkomen dat verschillen in sportdeelname en gezondheid tussen kwetsbare en welgestelde gebieden in Rotterdam verder oplopen. De gemeente kan hier op twee manieren invulling aan geven. Ten eerste door een ondergrens te hanteren voor het aanbod van beschikbare sport- en beweegvoorzieningen in kwetsbare gebieden. Voor het bepalen van een passende ondergrens kan de gemeente gebruikmaken van de Rotterdamse sportnorm voor de openbare ruimte. Ook kan zij de landelijke referentierichtlijnen voor ruimte voor sport en bewegen van het RIVM en het Mulier Instituut benutten. Deze worden naar verwachting eind 2026 gepubliceerd. Ten tweede kan zij ervoor kiezen om in kwetsbare gebieden structureel méér te investeren dan in welgestelde gebieden. Dit principe van ‘ongelijk investeren voor gelijke kansen’ wordt aanbevolen in het rapport ‘*Niemand aan de zijlijn*’ van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving en de Sportraad. Verschillende Nederlandse gemeenten, zoals Amsterdam en Utrecht, passen dit principe al toe.[8]

De tweede kans: sport- en beweegaanbod beter laten aansluiten bij de doelgroep

De manier waarop sport- en beweegactiviteiten worden georganiseerd sluit niet altijd aan bij wat nodig is. Initiatieven zijn nu vaak top-down ontwikkeld, terwijl lokale aanbieders en sleutelfiguren in de wijk beter zicht hebben op wat er lokaal nodig is om kwetsbare Rotterdammers die niet sporten te bereiken en in beweging te krijgen, bijvoorbeeld via buurthuizen. Er zijn alternatieve sport- en beweegactiviteiten buiten het reguliere aanbod van sportverenigingen en sportscholen. Het gaat bijvoorbeeld om sporten en bewegen in de openbare ruimte, sport- en beweegactiviteiten in buurthuizen en sport- en beweegactiviteiten die worden georganiseerd door zorg- en welzijnsorganisaties. Dit aanbod sluit vaak goed aan bij inwoners voor wie regulier sportaanbod niet passend of haalbaar is.

Alternatief sport- en beweegaanbod wordt nu vooral ingezet als middel om inwoners te laten doorstromen naar regulier sportaanbod. Voor een deel van de doelgroep is die doorstroom echter geen realistisch perspectief. Daarbij is in plaats van een sprint een duurloop nodig om kwetsbare Rotterdammers aan het bewegen te krijgen en te houden. Uit interviews en wetenschappelijke literatuur blijkt dat zij extra aandacht en begeleiding nodig hebben om tot duurzame gedragsverandering te komen.[9] Bestaande initiatieven zouden daarom meer moeten inzetten op continuïteit en langere financiering. Ook het wegnemen van sociale, praktische en financiële drempels is van belang. Dit kan bijvoorbeeld door voor deelname aan gemeentelijke initiatieven slechts een beperkte vergoeding per keer te vragen en door de mogelijkheid te bieden om na afloop van een activiteit samen te blijven sporten. En door het aanbod te aan te bieden op plaatsen waar wijkbewoners toch al komen, zoals scholen, pleinen en buurthuizen.

Aanbeveling 2: Versterk en borg alternatief sport- en beweegaanbod

Structurele deelname aan alternatief aanbod kan helpen om meer Rotterdammers te laten bewegen. De gemeente zou dit aanbod daarom als volwaardig onderdeel van het sport- en beweegbeleid moeten zien. Daarbij is het van belang dat kansrijke initiatieven uit de wijk meer ruimte krijgen, omdat ze vaak goed aansluiten bij lokale behoeften en netwerken. Om vanuit deze initiatieven Rotterdammers duurzaam te laten bewegen is (financiële) continuïteit en begeleiding vanuit de gemeente nodig.

Betrek inwoners en lokale organisaties nadrukkelijker bij de ontwikkeling en uitvoering van het sport- en beweegaanbod. Houd daarbij rekening met financiële, sociale en praktische drempels. Deze aanpak vergroot de toegankelijkheid van het aanbod en kan helpen om inwoners te bereiken die nu weinig sporten en bewegen.

De derde kans: meer inzet op pubers en kwetsbare volwassenen

De gemeentelijke sportstimulering richt zich nu vooral op basisschoolkinderen, zowel in het aantal interventies als in financiële omvang. De basisschoolperiode biedt een goed moment om sporten en bewegen te stimuleren. Kinderen die op jonge leeftijd vertrouwd raken met sporten en bewegen, hebben meer kans om dit ook als volwassene te blijven doen. Pubers en kwetsbare volwassenen krijgen nu minder aandacht in gemeentelijke interventies dan basisschoolkinderen. Voor pubers is het stimuleren van sport en bewegen belangrijk, omdat het daarmee hopelijk een levenslange gewoonte blijft.

Aanbeveling 3: Zet meer in op sportstimulering bij pubers en kwetsbare volwassenen

Versterk de inzet om pubers en kwetsbare volwassenen in beweging te krijgen. Gebruik de uitkomsten van aanbevelingen 4 en 5 om onderbouwde keuzes te maken over welke interventies hiervoor worden ingezet.

De vierde kans: beter zicht op doeltreffendheid en doelmatigheid kan zorgen voor beter onderbouwde keuzes om meer Rotterdammers in beweging te brengen

Van een groot deel van de interventies is onvoldoende bekend in hoeverre zij de beoogde doelen bereiken. Ook is onvoldoende inzicht in de verhouding tussen het ingezette geld en de resultaten. Door de doeltreffendheid en doelmatigheid beter in beeld te brengen, kan de gemeente beter onderbouwde keuzes maken over welke interventies structureel worden ingezet. Door de sportstimulering doelmatiger in te zetten en activiteiten die onvoldoende doeltreffend zijn en relatief hoge kosten hebben te beëindigen, komt budget vrij om meer Rotterdammers in beweging te krijgen. Daarbij is het van belang dat dit niet ten koste gaat van de continuïteit en toegankelijkheid van het sport- en beweegaanbod.

De rekenkamer heeft in het onderzoek niet gekeken naar topsport en sportstimuleringsactiviteiten die rondom topsport events worden georganiseerd. Ook voor deze interventies is het nodig dat ze bij deze afweging worden betrokken

Aanbeveling 4: Krijg meer inzicht in de doeltreffendheid en doelmatigheid van sport- en beweeginterventies en gebruik dit inzicht om keuzes te maken over de inzet en continuïteit van interventies

Formuleer per interventie duidelijke en passende doelen en bepaal vooraf welke resultaten nodig zijn om de inzet voort te zetten of uit te breiden. Breng niet alleen het bereik in beeld, maar ook de doeltreffendheid en doelmatigheid van de interventies: in hoeverre worden de beoogde doelen bereikt en hoe verhouden de resultaten zich tot de ingezette middelen? Gebruik deze informatie om beter onderbouwde keuzes te maken over welke interventies structureel worden ingezet, welke worden aangepast of beëindigd en waar continuïteit van het aanbod wenselijk is.

De vier kansen slagen niet zonder samenwerking tussen gemeentelijke afdelingen en betrokken partners

Het benutten van deze vier kansen vraagt om meer samenwerking binnen en buiten de gemeentelijke organisatie. Sporten en bewegen raken aan verschillende beleidsterreinen en afdelingen. Zo is de afdeling Sport voor het realiseren en beheren van sport- en beweegplekken afhankelijk van Stadsontwikkeling en Stadsbeheer. Ook voor het wegnemen van financiële, sociale en praktische drempels en voor de structurele inbedding van alternatief sport- en beweegaanbod is samenwerking nodig met andere beleidsafdelingen en organisaties op bijvoorbeeld het gebied van welzijn, zorg en onderwijs. Juist binnen dit soort samenwerkingsverbanden ontstaan kansrijke initiatieven om inwoners in beweging te krijgen.

Meer samenwerking is daarom nodig om de verschillende drempels voor kwetsbare Rotterdammers weg te nemen, zoals financiële, sociale, praktische en fysieke drempels.

Aanbeveling 5: Versterk de samenwerking bij sport en bewegen binnen de gemeente en zorg dat sport een steviger onderdeel is van beleid op andere beleidsterreinen

Een goede samenwerking binnen de gemeente en met externe partners is een belangrijke randvoorwaarde om de kansen die de rekenkamer ziet te benutten. Versterk daarom de huidige aanpak door doelen en werkwijzen van betrokken afdelingen en partners beter op elkaar af te stemmen en budgetten en middelen waar mogelijk te ontschotten. Spreek af welke afdelingen en partners gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het realiseren van de doelen voor sport en bewegen en zorg voor structurele afstemming over de inzet. Zorg er daarnaast voor dat sport en bewegen niet alleen structureel wordt meegenomen in nieuwe gebiedsontwikkelingen, maar ook in keuzes over bestaande gebieden én dat de afdeling Sport vanuit haar inhoudelijke expertise voldoende positie heeft om hierop te sturen.

2 Bestuurlijke reactie college van B&W

Op maandag 19 oktober jl. heeft het college het concept bestuurlijk rapport van uw onderzoek naar het Rotterdamse sportbeleid ontvangen. Met veel belangstelling heeft het college kennisgenomen van dit onderzoek. Via deze brief geeft het college zijn reactie.

Inleiding en hoofdconclusie

Met veel belangstelling hebben wij kennisgenomen van het onderzoek naar het Rotterdamse beleid voor stimuleren van sporten en bewegen. Op basis van het onderzoek wordt een hoofdconclusie getrokken. De hoofdconclusie is:

"De sportdeelname neemt toe, maar het college slaagt er onvoldoende in om kwetsbare Rotterdammers meer te laten sporten en bewegen"

Wij kunnen ons vinden in deze conclusie. Het onderzoek laat zien dat de sport- en beweegdeelname in Rotterdam stijgt. Dat is een goede ontwikkeling. Tegelijkertijd maakt het rapport duidelijk dat deze vooruitgang niet voor alle Rotterdammers geldt.

Het rapport van de rekenkamer komt voor het college op een passend moment. Momenteel werkt het college aan nieuw sport- en beweegbeleid waarbij nadrukkelijk aandacht uitgaat naar groepen die achterblijven in sport- en beweegdeelname. De titel van dit rapport, mikken op gelijk spel, is daarmee een belangrijke aanmoediging voor het college om de verschillen in sport- en beweegdeelname structureel te verkleinen.

Deelconclusies

De hoofdconclusie rust op vier deelconclusies:

1. *Het Rotterdamse aanbod van sport- en beweegvoorzieningen is gevarieerd, maar blijft in sociaaleconomisch kwetsbare wijken achter.*

Het college herkent de constatering dat het aanbod van sport- en beweegvoorzieningen tussen wijken verschilt. Een deel van deze verschillen hangt samen met de ruimtelijke inrichting van de stad, de historische ontwikkeling van wijken en de bebouwingsdichtheid.
Hierdoor is de beschikbare ruimte voor sport- en beweegvoorzieningen niet overal gelijk zoals de rekenkamer ook constateert.

2. *De gemeentelijke sportstimulering sluit nog onvoldoende aan bij de behoeften van kwetsbare Rotterdammers.*

Het rapport schrijft dat de gemeentelijke sportstimulering nog onvoldoende aansluit op de behoeften van kwetsbare Rotterdammers. Kwetsbare Rotterdammers hebben verschillende behoeftes en ervaren uiteenlopende drempels die deelname belemmeren.
De afgelopen jaren heeft Sportregie (onderdeel van Sportbedrijf Rotterdam) belangrijke stappen gezet om beter in te spelen op behoeftes en om drempels weg te nemen. De conclusie van de rekenkamer bevestigt dat deze stappen noodzakelijk zijn.

3. *De gemeente investeert veel in sportstimulering voor basisschoolkinderen, maar de inzet voor pubers en kwetsbare volwassenen blijft daarbij achter.*

Het college herkent de constatering dat de inzet op sport- en beweegstimulering voor basisschoolkinderen omvangrijker is dan voor pubers en kwetsbare volwassenen. Deze nadruk op basisschoolkinderen is bewust gekozen, omdat het ontwikkelen van een actieve leefstijl op jonge leeftijd een belangrijke basis vormt voor blijvende sport- en beweegdeelname op latere leeftijd. Een blijvende en gerichte inzet op pubers en kwetsbare volwassenen is echter ook van belang.

4. *De gemeente heeft beperkt inzicht in de doeltreffendheid en doelmatigheid van de sport- en beweeginterventies*.

Het college deelt het belang van goed inzicht in de doeltreffendheid en doelmatigheid van sport- en beweeginterventies. Het meten van effecten binnen het sport- en beweegdomein is niet altijd eenvoudig. Veel interventies dragen bij aan maatschappelijke doelen op de langere termijn, waarbij resultaten niet altijd direct of eenduidig aan een specifieke maatregel kunnen worden toegeschreven.

Aanbevelingen

Op basis van de conclusies van het onderzoek doet de rekenkamer vijf aanbevelingen:

1. Stuur op ten minste evenveel aanbod van sport- en beweegvoorzieningen in sociaaleconomisch kwetsbare gebieden als in meer welgestelde gebieden.
2. Versterk en borg alternatief sport- en beweegaanbod.
3. Zet meer in op sportstimulering bij pubers en kwetsbare volwassenen.
4. Krijg meer inzicht in de doeltreffendheid en doelmatigheid van sport- en beweeginterventies en gebruik dit inzicht om keuzes te maken over de inzet en continuïteit van interventies.
5. Versterk de samenwerking bij sport en bewegen binnen de gemeente en zorg dat sport een steviger onderdeel is van beleid op andere beleidsterreinen.

Het college kan zich in grote lijnen vinden in de aanbevelingen en neemt deze grotendeels over. Op enkele onderdelen plaatst het college een nuance.

Ad 1 Stuur op ten minste evenveel aanbod van sport- en beweegvoorzieningen

Het college ondersteunt deze aanbeveling. Het is belangrijk om te sturen op een goede spreiding van sport- en beweegvoorzieningen. De sportnorm is hiervoor een hulpmiddel om te bepalen of er voldoende faciliteiten zijn.

Ook ziet het college kansen om gericht, en waar nodig ongelijk, te investeren in de beschikbaarheid en het gebruik van sport- en beweegvoorzieningen in de stad. Daarbij is het van belang om rekening te houden met de specifieke kenmerken, behoeften en ruimtelijke mogelijkheden van verschillende wijken.

Ad 2 Versterk en borg alternatief sport- en beweegaanbod

Het college erkent het belang van deze aanbeveling. Om meer kwetsbare Rotterdammers duurzaam in beweging te brengen, is het essentieel dat het sport- en beweegaanbod aansluit bij hun behoeften, mogelijkheden en leefwereld. De aanpak van Sportregie is hier in de afgelopen jaren steeds nadrukkelijker op gericht en kent een sterk vraaggerichte benadering.

Het college ziet mogelijkheden voor verdere verbetering in het betrekken van inwoners en lokale organisaties. Sportregie kan vanuit haar positie in de wijk een belangrijke rol spelen bij het ondersteunen en verbinden van kansrijke initiatieven van bewoners en organisaties.

Overigens is het college ook al gestart met het betrekken van inwoners en lokale organisaties bij de ontwikkeling van het nieuwe sport- en beweegbeleid. Hierdoor zal het nieuwe beleid nog beter aansluiten op de behoeftes van inwoners en de kennis en ervaring van organisaties.

Ad 3 Zet meer in op sportstimulering bij pubers en kwetsbare volwassenen

Het college kan zich vinden in deze aanbeveling. Gezien de huidige inzet en de sportdeelnamecijfers is een grotere focus op pubers en kwetsbare volwassenen goed te verdedigen. Wel wil het college benadrukken dat de omvangrijke inzet op jeugd een bewuste keuze is.

Voor zowel pubers als kwetsbare volwassenen bestaan al interventies, zoals SWAP Gym, Beweegbrug, Beweegcoach en Beweegplus. Het college ziet deze interventies als een waardevolle basis en potentieel om de sport- en beweegdeelname onder deze doelgroepen verder te vergroten. Mogelijk zijn daarnaast aanvullende interventies wenselijk en geschikt.

Het college benoemt wel een kanttekening bij deze aanbeveling. Zoals eerder aangegeven werkt het college aan nieuw sport- en beweegbeleid, waarbij ook inwoners en organisaties een grote inhoudelijke rol hebben. Het college zal

daarom deze aanbeveling betrekken in de afwegingen bij de totstandkoming van het nieuwe sport- en beweegbeleid.

Ad 4 Meer inzicht in de doeltreffendheid en doelmatigheid van sport- en beweeginterventies

Het college neemt deze aanbeveling over en zal bij de ontwikkeling van het sport- en beweegbeleid blijven investeren in een betere informatiepositie. Meer inzicht in de doeltreffendheid en doelmatigheid van interventies helpt om beter onderbouwde keuzes te maken over activiteiten. Daarbij blijft het college oog houden voor een goede balans tussen verantwoordingsinformatie, lerend vermogen en de uitvoeringslasten van organisaties.

Ad 5 Versterk de samenwerking bij sport en bewegen binnen de gemeente

Recent heeft Rotterdam als eerste stad in Nederland het Global Active City label gekregen. Rotterdam heeft dit label ontvangen als blijk van waardering voor wat de stad bereikt om haar inwoners gezonder, actiever en vitaler te maken door sport en bewegen structureel onderdeel te maken van het stedelijk beleid. Het college ziet dit label als bewijs dat we als stad op de goede weg zijn, maar ook als aansporing om dit uit te bouwen. Het college heeft de ambitie om nog meer domein-overstijgend te werken en sport en bewegen nadrukkelijk te verbinden met andere beleidsdomeinen, zoals gezondheid, welzijn, onderwijs, mobiliteit en de fysieke leefomgeving.

3 Nawoord rekenkamer

Op 17 november 2026 ontving de rekenkamer de bestuurlijke reactie van het college. De rekenkamer dankt het college voor de reactie en constateert dat het college alle conclusies onderschrijft. De rekenkamer is verheugd dat het college de handschoen oppakt en in het nieuwe beleid extra aandacht wil geven aan groepen die nu achterblijven in sport- en beweegdeelname.

Het college geeft aan de aanbevelingen grotendeels over te nemen. De rekenkamer ziet dat het college vooral wijst op de huidige inspanningen en verschillende voorbehouden maakt. Hierdoor is de rekenkamer bezorgd, de huidige inspanningen bleken immers onvoldoende. Er is een andere aanpak nodig om groepen die achterblijven in sportdeelname te bereiken.

Onduidelijk wat overnemen aanbevelingen concreet betekent

Uit de reactie op alle aanbevelingen kan de rekenkamer niet opmaken wat het college in haar aanpak wil veranderen om die groepen te bereiken. In algemene bewoordingen worden de aanbevelingen onderschreven, maar wat het college precies gaat doen om deze aanbevelingen navolging te geven is onduidelijk.

Onduidelijk of college aanbeveling 3 overneemt

De rekenkamer kan uit de collegereactie niet opmaken of aanbeveling 3 (meer inzet op sportstimulering bij pubers en kwetsbare volwassenen) wordt overgenomen, doordat de reactie hier vooral voorbehouden bevat.

Belang duidelijkheid in plan van aanpak

De rekenkamer roept het college dan ook op om sterker uit de startblokken te komen en een concrete vertaalslag te maken in het plan van aanpak. Wij sporen de gemeenteraad aan om de behandeling van dit rapport te benutten om het college hiervoor de kaders mee te geven.

Eindnoten

[1] Dit is 62% x 1,1 = 68,2%. Zie: Rekenkamer Rotterdam, 'Targets tellen, eindbeoordeling collegetargets 2022-2026', februari 2026.

[2] F. J. Mölenberg, J. M. Noordzij, A. Burdorf & F. J. van Lenthe (2019). New physical activity spaces in deprived neighborhoods: Does it change outdoor play and sedentary behavior? A natural experiment. *Health & place*, 58, 102151.

[3] W. De Boer, J. van Houten, J. Schoemaker. Meer dan een kwestie van geld. Betaalbaarheid, drempels en reële mogelijkheden om mee te doen aan sport. Oktober 2026.

[4] I. Ajzen, (1991), The Theory of Planned Behavior, *Organizational Behavior and Human Decision Processes* 50, 179-211.

[5] Nederlandse Sportraad en Raad Volksgezondheid & Samenleving, Niemand aan de zijlijn. Naar een brede aanpak van kansenongelijkheid in bewegen en sport, juni 2026.

[6] Nederlandse Sportraad en Raad Volksgezondheid & Samenleving, Niemand aan de zijlijn. Naar een brede aanpak van kansenongelijkheid in bewegen en sport, juni 2026.

[7] R. Van den Dool, Waarom sporten sommige groepen minder dan andere? Een onderzoek naar de samenhang van motieven en belemmeringen voor sportieve activiteiten, (Utrecht: Mulier Instituut, maart 2025).

[8] Nederlandse Sportraad en Raad Volksgezondheid & Samenleving, Niemand aan de zijlijn. Naar een brede aanpak van kansenongelijkheid in bewegen en sport, juni 2026.Gemeente Amsterdam, Visie sport- en beweegbeleid 2023-2026. Mei 2023, 6; Gemeente Utrecht, Handreiking Ongelijk investeren voor Gelijke Kansen, december 2022.

[9] I. Ajzen, (1991), The Theory of Planned Behavior, *Organizational Behavior and Human Decision Processes* 50, 179-211.

Rekenkamer
Rotterdam

Uitgave 24 november 2026

Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
telefoon
010 - 267 22 42
info@rekenkamer.rotterdam.nl
www.rekenkamer.rotterdam.nl